

Plan van Aanpak: *Grenzeloos Samenwerken*

Steller: Kees de Haas (ambtelijk trekker)
versie 1-7-2016 (goedgekeurd door stuurgroep)

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Wat willen we bereiken?	3
3 Het experimentele spoor: de leertuinen	3
3.1 Opdracht.....	3
3.2 Uitgangspunten	3
3.3 Succesvol samenwerken.....	4
3.4 Leertuinen	5
4 Het oriëntatiespoor	6
5 Programma	6
5.1 Sturing	6
5.2 Tijdlijn	7
5.3 Samenwerking met de provincies	7
5.4 Initiatief BZK/VNG: "Maak Verschil"	7
6 Inzet en middelen	8
6.1 Algemene projectkosten	8
6.2 Kosten en inzet per leertuin	8
6.3 Spanning tussen Regioagenda 2015-2018 en Grenzeloos Samenwerken.....	9
7 Communicatie	9
7.1 Verbinding gaat voor structuur	9
7.2 We werken samen met iedereen die ons kan helpen	9
7.3 We werken vanuit de basis van de AV naar buiten	10
7.4 Kernboodschappen.....	10
7.5 Van uitgangspunten tot communicatieaanpak	10

1 Inleiding

Op 14 april 2016 is door het AB van de GR AV positief besloten over de bestuursopdracht Grenzeloos Samenwerken. In dit stuk wordt de aanpak van de bestuursopdracht verder uitgewerkt en beschreven.

De huidige samenwerking in de AV wordt ingevuld vanuit dat wat is vastgelegd in de visie2030. Dit programma heeft geen effect op de daarin bepaalde koers, doelstellingen en activiteiten. Het programma heeft veel meer als doel om te verkennen of er vormen van samenwerking te vinden zijn die de vastgestelde doelstellingen nog beter kunnen dienen. En daarmee is het programma dus vooral versterkend op de gestelde ambities.

2 Wat willen we bereiken?

“Strategy is making steps without knowing where we are going...”

De huidige tijd kenmerkt zich door steeds snellere ontwikkelingen. Ontwikkelingen die ervoor zorgen dat we onszelf steeds moeten aanpassen om met deze ontwikkelingen om te kunnen gaan. Vroeger kenmerkte het strategisch proces binnen bedrijven en organisaties zich door een aantal duidelijk stappen die genomen werden om een nieuwe strategie te bepalen. Eerst een gedegen analyse van de ontwikkelingen, vervolgens bepalen welke ontwikkelingen effect hebben op de organisatie, dan een nieuwe strategie vaststellen, een framework maken om deze strategie tot effect te brengen en dan volgt de implementatie. Een proces dat gemakkelijk 1 jaar of meer kon duren. Tegenwoordig is de wereld al lang weer anders tegen de tijd dat de strategie daadwerkelijk effect gaat krijgen. Kortom, we hebben de tijd niet meer om het allemaal helemaal uit te zoeken. Veel meer komt het nu neer op het ontwikkelen van een goed gevoel voor ontwikkelrichtingen zonder deze tot in detail te willen analyseren, leiderschap tonen om in deze richting te bewegen en werkende weg onze organisatie erop aanpassen. Stappen maken zonder dat we precies weten waar we naartoe gaan.

Ook voor onze zoektocht naar nieuwe vormen van samenwerking geldt dit. We weten niet wat we precies willen en kunnen bereiken. Wel is het bereiken van maatschappelijk rendement ons uitgangspunt. We weten dat de maatschappelijke opgaven en ontwikkelkansen vragen om afgestemd optreden van overheden, bedrijven en instellingen in steeds wisselende coalities, ten dienste van de burger. Dat vraagt om een nieuwe vorm van samenwerking, die tussentijds kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen door doelen bij te stellen en een flexibel netwerk met toe- en uittreders te vormen. Samen geven we daar vorm aan en bereiken we positieve effecten voor burgers, bedrijven en instellingen.

3 Het experimentele spoor: de leertuinen

3.1 Opdracht

De door het bestuur vastgestelde opdracht is om vormen van samenwerking te zoeken die aansluiten bij de veranderende bestuurlijke context, waarbij partners enerzijds verbondenheid naar en met elkaar voelen en anderzijds voldoende flexibiliteit ervaren om op inhoudelijke thema's met verschillende coalities aan de slag te gaan.

Vertrekkend vanuit de ambities zoals die vastgesteld zijn in de Visie2030 hebben we een vertaling gemaakt naar vier inhoudelijke leertuinen. Leertuinen met onderwerpen die belangrijk zijn voor onze regio en waar samenwerking met partijen buiten onze regio voor de hand ligt. Om juist hier grenzeloos samenwerken te verkennen. In deze leertuinen werken we naar inhoudelijke resultaten in lijn met onze ambities, maar we zijn nog sterker geïnteresseerd in wat we er kunnen leren over de nieuwe manier van samenwerken die nodig is.

3.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten die we bij deze opdracht hanteren zijn:

- Verbinding gaat voor structuur: We realiseren ons dat structuren meestal eerder beknellen dan ons helpen. We willen de toegevoegde waarde van samenwerking vinden door de nadruk te leggen op verbindingen. Verbindingen stellen ons in staat elkaar goed te leren kennen en snel te kunnen handelen als de situatie daarom vraagt. Daar horen wel iets van afspraken en structuur bij, maar die willen we zo

licht als mogelijk vormgeven.

- We werken samen met iedereen die kan helpen: We leggen geen beperkingen op aan de partijen die de samenwerking willen vormgeven. Wel zal iedere partij die aanschuift toegevoegde waarde moeten kunnen bieden voor de samenwerking. Partijen die kunnen aanschuiven kunnen zowel overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven zijn.
- We werken vanuit de basis van de AV naar buiten: alhoewel we grenzeloos gaan samenwerken doen we dat wel vanuit onze vertrouwde basis: de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. We realiseren ons dat we een lange historie met elkaar hebben en een basale verantwoordelijkheid met en voor elkaar delen. Vanuit die basis bekijken we welke coalities we willen vormen met andere partijen binnen en buiten de AV.

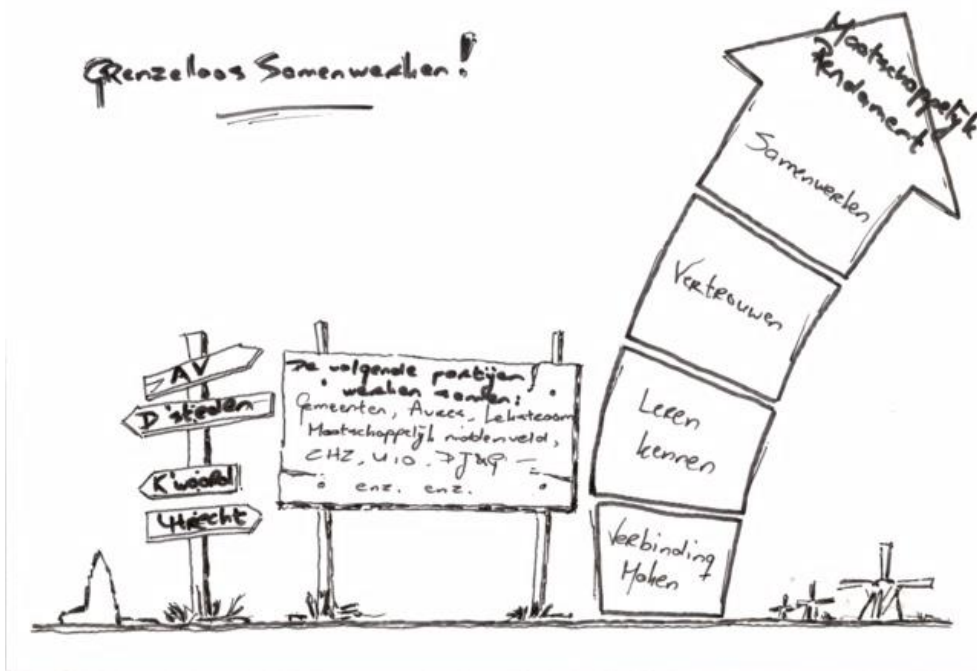
3.3 Succesvol samenwerken

COMING TOGETHER IS A BEGINNING;
KEEPING TOGETHER IS PROGRESS;
WORKING TOGETHER IS SUCCESS.

Henry Ford

Onze primaire doelstelling is uiteraard dat we met ons handelen als bestuurders, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven *maatschappelijk rendement* willen bereiken. Om dat mogelijk te maken is het steeds meer noodzakelijk om samen te werken. De wereld is te complex en bestaande bestuurlijke structuren zijn te knellend geworden om het als overheid, of welke andere partij dan ook, alleen te kunnen realiseren. Overheid, maatschappelijk middenveld, bedrijfsleven en individuele burgers: we zullen het samen moeten doen.

Om samenwerking tussen partijen succesvol te laten zijn, en dus maatschappelijk rendement te behalen, zijn een aantal "ontwikkelingsstappen" noodzakelijk. In onderstaande plaatje wordt dat schematisch weergegeven:

Ieder proces van samenwerking begint met de notie dat er maatschappelijk rendement is te behalen als samenwerking tot stand kan komen. Dat hoeft nog geen exact gespecificeerd doel te zijn, maar meer een globaal idee over de kansen op maatschappelijk rendement. Vanuit dat gevoel/idee volgt de eerste stap, namelijk "verbinding maken". In deze fase maken partijen op een inhoudelijk thema verbinding. Het gaat daarbij om

partijen die daarbij belang hebben en een bijdrage willen leveren. Indien de verbinding tot stand is gekomen, kunnen we met elkaar in gesprek gaan en “**elkaar leren kennen**”. De partijen proberen elkaar onbevangen te leren kennen. Wat willen partijen bereiken, wat vinden ze belangrijk, hoe willen ze bijdragen, enzovoort. Zodra we ons meer verdiepen in de achtergronden van de ander kan ook “**vertrouwen**” ontstaan. Aan de hand van de verkenning gaan partijen op zoek naar een vorm van samenwerking die breed wordt gedragen. Het is op inhoud misschien niet helemaal wat iedereen vooraf had bedacht, maar door het proces kunnen de partijen zich wel vinden in de gezamenlijke keuzes. Als dat vertrouwen er is, dan kunnen we werkelijk tot “**samenwerken**” overgaan; *gezamenlijk* specifieke doelstellingen formuleren en activiteiten ontplooiën om die doelstellingen te bereiken. En dat leidt uiteindelijk tot het gewenste maatschappelijke rendement.

Het is verleidelijk om direct te starten met het formuleren van concrete doelstellingen en aan de slag te gaan. Voor de ene leertuin kan dat meer opportuun zijn dan voor de andere leertuin. Het hangt af van de mate waarin betrokken partijen al de eerder beschreven stappen hebben doorlopen. Kennen partijen elkaar al en is er al vertrouwen dan kan sneller worden “geschakeld”. Als dat echter niet zo is, dan is er een groot risico op mislukken van de samenwerking op een later moment, omdat partijen toch blijken andere belangen te hebben dan eerder gedacht. We zullen dus per leertuin moeten bepalen in welke fase de betrokken partijen zijn. En van daaruit onze aanpak vaststellen.

3.4 Leertuinen

Hieronder volgen de leertuinen waarmee we aan de slag gaan. Dit zijn domeinen waarop we verwachten dat nieuwe vormen van samenwerking kunnen leiden tot meer maatschappelijk rendement. Samenwerking ook die over de grenzen van de huidige AV-regio heengaan. En alhoewel we nu nog niet precies weten welk maatschappelijk rendement we precies kunnen halen, hebben we wel beelden bij een gewenste toekomst. Die beelden over de ontwikkelopgaven proberen we hieronder weer te geven:

- ✚ Leertuin Sociaal Domein: we willen in deze leertuin verkennen hoe we, gebruik makend van de kracht van de bestaande organisaties Avres (werkend voor de AV-gemeenten), Lekstroom en Pauw-bedrijven (werkzaam voor de gemeenten Houten, Lopik, IJsselstein, Nieuwegein en Vianen), een nog betere dienstverlening kunnen realiseren op het gebied van participatie voor de bedrijven en inwoners in het hele gebied. We hebben in deze leertuin de betrokken gemeenten en de genoemde organisaties nodig om dit te verkennen.
- ✚ Leertuin Economische As A27: we willen in deze leertuin de economische potentie verkennen van de Economische As A27. Deze as speelt een belangrijke rol in onze regio door de verbinding die het legt met Utrecht en Noord-Brabant, het economische verkeer dat daarvan gebruik maakt en de economische activiteiten die zich als gevolg daarvan rondom deze as concentreren. Hoe kan de economische potentie van deze as, ook in relatie met de A2 en de A15, nog verder versterkt worden? We hebben in deze leertuin de gemeenten nodig die rondom deze as gelegen zijn, de bedrijven die rond deze economische as een belangrijke rol vervullen en de regio's/provincies direct buiten de AV waar de A27 ook doorheen loopt.
- ✚ Leertuin Maritieme Economie: we willen in deze leertuin verkennen hoe de belangen van de maritieme sector voor onze regio, die binnen de AV vooral voor de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Molenwaard groot zijn, nog beter kunnen worden gediend door enerzijds krachten binnen de regio te bundelen en anderzijds strategische samenwerking te verkennen en ontwikkelen met maatschappelijke organisaties (bv. Maritime Delta), omringende regio's (bv. Drechtsteden) en gemeenten (bv. Werkendam).
- ✚ Leertuin Agrarische Economie: we willen in deze leertuin verkennen hoe we de vitaliteit van het platteland kunnen versterken door het versterken van innovatieve krachten in de regio en de waarde duidelijk te maken van het platteland voor de stedelijke omgeving (stad-land verbinding). We hebben daarbij alle gemeenten binnen de AV nodig met een duidelijk agrarisch profiel, gemeenten zoals de Krimpenerwaard en Lopikerwaard en wellicht de regio Hoeksche Waard, maar ook met relevante maatschappelijke organisaties, gebiedscoöperaties, agrarische bedrijven, etc.

Belangrijk voor de leertuinen is dat ze eerst met de betrokken partijen aan de slag gaan om gezamenlijk tot een beeld te komen wat bereikt dient te worden en de manier waarop dat bereikt zou kunnen worden. Samen denken zij ook na over de financiering van de noodzakelijke activiteiten en ondersteuning. Dit is belangrijk omdat

het ook iets zegt over het commitment van de betrokken partijen bij de doelstellingen van de leertuin.

Voor elke leertuin is een separaat plan van aanpak opgesteld, met ruimte om de onderscheiden leertuinen op verschillende wijzen aan te pakken. Op hoofdlijnen houdt de aanpak per leertuin in dat er geïnventariseerd wordt wat er al ligt en waar op voortgebouwd kan worden. We beginnen immers niet op nul. Elke leertuin krijgt een heldere opdracht mee en voor elke leertuin zal een duidelijke focus worden aangebracht. Per leertuin is of wordt ook een actorenanalyse uitgevoerd om scherp in beeld te krijgen welke partners betrokken moeten worden. En per leertuin wordt geïnventariseerd wat mogelijke quick wins zijn.

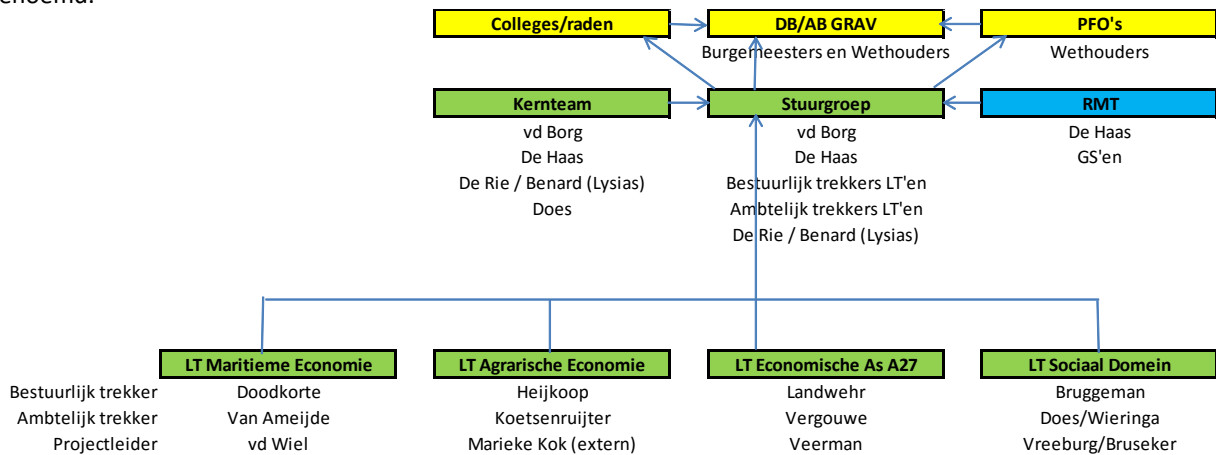
4 Het oriëntatiespoor

In het oriëntatiespoor gaan we andere samenwerkingsverbanden verkennen die ons kunnen inspireren bij het vormgeven van onze toekomstige samenwerking. Samen met de ervaringen vanuit de leertuinen gaan we bouwen aan een toekomstige vormgeving van de samenwerking. Uitgangspunt daarbij is dat we dat zo licht als mogelijk vormgeven (licht waar het kan, zwaar waar het moet).

5 Programma

5.1 Sturing

De sturing op het programma Grenzeloos Samenwerken wordt weergegeven in onderstaand plaatje. In het groen de onderdelen die binnen de grenzen van het programma vallen. Bij alle onderdelen staan de deelnemers genoemd.

Kernteam

Het kernteam is een voorbereidend overleg ten behoeve van de stuurgroep. Het kernteam heeft de dagelijkse leiding van het programma en bereidt de agenda voor de stuurgroep voor. In het kernteam hebben zitting de bestuurlijk en ambtelijk trekker van het programma, de adviseurs van Lysias en vertegenwoordigers van de provincies Utrecht en Zuid-Holland. Daarnaast zal ook een communicatieadviseur bij dit overleg aanschuiven. Verder zal binnen het kernteam inhoud gegeven worden aan de zoektocht naar nieuwe vormen van samenwerking (oriëntatiespoor). In dit kader zal ook Marko Does tot dit kernteam toetreden die zich, primair met dit onderdeel zal bezighouden. Het kernteam komt 1x per 2 weken bij elkaar.

Stuurgroep

De stuurgroep bestaat, naast de leden van het kernteam, uit alle bestuurlijk en ambtelijk trekkers van de leertuinen. De stuurgroep is het besluitvormend platform voor zaken die binnen het programma spelen en mits deze binnen de kaders van de bestuursopdracht plaatsvinden. Verder dienen in de stuurgroep de onderlinge verbanden tussen de leertuinen goed bewaakt te worden. Dit is vooral van belang omdat drie van de vier leertuinen zich binnen het economische domein bevinden. De stuurgroep komt 1x per 4 weken bij elkaar.

Leertuinen

De leertuinen worden bestuurd door een driemanschap: een bestuurlijk trekker, een ambtelijk trekker en een projectleider. De bestuurlijk trekker zorgt voor de bestuurlijke verantwoording van de activiteiten in de leertuin. De ambtelijk trekker zorgt voor voldoende capaciteit en middelen binnen de leertuinen om de gewenste

resultaten mogelijk te maken. De projectleider geeft leiding aan de feitelijke activiteiten, zoals die binnen de leertuin ontstaan.

Projectleidersoverleg

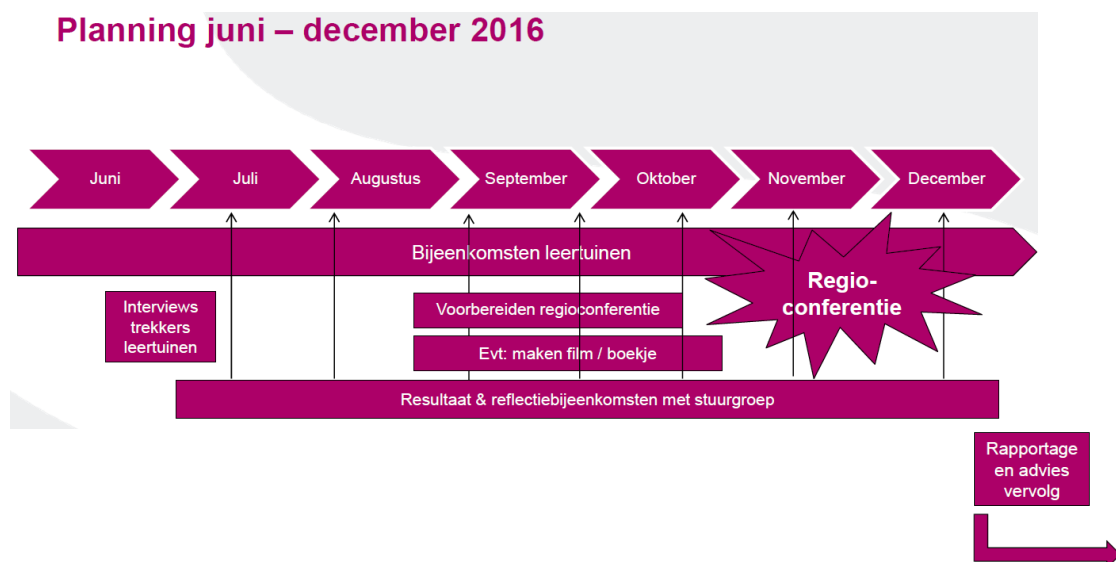
Om ervoor te zorgen dat de projectleiders goed aangehaakt blijven op kernteam en stuurgroep en om zorg te dragen voor de juiste verbindingen tussen de leertuinen zal er een regulier projectleidersoverleg worden georganiseerd. Dit overleg zal worden voorgezeten door de ambtelijk trekker, Kees de Haas. Dit overleg wordt 1x per 2 weken ingepland.

Ondersteuning

Het programma dient zowel op communicatievlak als op secretariael vlak ondersteund te worden. De secretariële ondersteuning zal vanuit het regiobureau ingevuld worden door Margriet den Breejen. De communicatieve ondersteuning wordt geleverd door bureau Sans Doute in de persoon van Sandra van Vianen. Haar inzet zal ca. 1 dag per week betreffen.

5.2 Tijdlijn

Hieronder staat de globale planning voor het programma genoemd. Vooral nog kent het programma een looptijd tot einde van het jaar. Op basis van de regioconferentie in november en de resultaten van de leertuinen volgt eind van het jaar een rapport met aanbevelingen voor het vervolg. Op basis daarvan zal worden besloten of en op welke wijze een vervolg aan het programma gegeven zal worden.

5.3 Samenwerking met de provincies

De provincies Zuid-Holland en Utrecht hebben beide, mede naar aanleiding van de regionale conferentie in januari, aangegeven geïnteresseerd te zijn in dit programma en daaraan graag een bijdrage te willen geven. Op grond daarvan zijn gesprekken met beide provincies gevoerd. De provincies overwegen de volgende bijdrage te leveren:

- Inhoudelijke expertise te leveren aan de vier leertuinen;
- Het kernteam te adviseren bij de sturing op het programma;
- Financiële ondersteuning te bieden. Concreet hebben beide provincies toegezegd 50.000 euro van de kosten van het programma te willen dragen.

Zodra de provincies bovenstaande bijdrage hebben bevestigd (verwacht begin juli) dan zullen de verbindingen tussen de leertuinen en de experts bij de provincie op korte termijn worden gelegd. Vanuit de provincies zullen dan ook vertegenwoordigers aan het kernteam worden toegevoegd.

5.4 Initiatief BZK/VNG: “Maak Verschil”

Richard van Zwol, secretaris-generaal van het ministerie van BZK en voorzitter van de Studiegroep Openbaar Bestuur, riep tijdens het VNG Jaarcongres samenwerkende gemeenten/regio's op om zich aan te melden voor

deelname aan de proeftuinen 'Maak Verschil'. Het doel van de proeftuinen is om, vanuit de bestaande praktijk, de vervolgstappen te verkennen naar aanleiding van de aanbevelingen in het rapport 'Maak verschil' van de Studiegroep Openbaar Bestuur. Een selectie voor deze proeftuinen heeft inmiddels plaatsgevonden. We zullen in contact met BZK bekijken of ons programma nog als proeftuin kan dienen.

6 Inzet en middelen

6.1 Algemene projectkosten

Bij de ontwikkeling van de leertuinen proberen we zo effectief en efficiënt mogelijk te acteren. Met andere woorden, we proberen aan te sluiten bij reeds bestaande verbanden en proberen te leunen op de steun van de betrokken partijen, in geld of in natura. Dat neemt niet weg dat er wel wat noodzakelijke investeringen gedaan moeten worden. Om de voortgang van het gehele project te waarborgen is onverdeelde aandacht van een projectleider noodzakelijk. Als de begeleiding "erbij moet worden gedaan" dan stopt de voortgang, blijven resultaten te lang uit en dreigt het project te verzanden. Gesprekken zijn gevoerd met Lysias Advies. Dit bureau is eerder betrokken geweest bij de commissie Schutte en kent daardoor de regio goed. Bovendien is het bureau veelvuldig betrokken (geweest) bij zoektochten naar nieuwe (regionale) samenwerking en heeft dus veel kennis over de verschillende alternatieven. Concreet zullen zij procesondersteuning bieden en meedenken over een passende nieuwe vorm van samenwerking in de regio. De door hen opgestelde offerte is bijgevoegd. De kosten komen naar verwachting uit op ca. 66.000 euro tot het einde van het jaar. Daarbij dienen ook kosten betrokken te worden op het gebied van communicatie en organisatie van bijeenkomsten. We schatten die kosten nu in op ca. 36.000 euro.

Begroting:

De begroting voor de algemene projectkosten komt daarmee op het volgende uit:

➤ Externe ondersteuning programma	:	€66.000
➤ Communicatie & organisatie	:	€36.000
➤ Projectleiding	:	€18.000
➤ Totaal	:	€120.000

Financiering:

➤ Bijdrage Provincie Zuid-Holland (verwacht)	:	€50.000
➤ Bijdrage Provincie Utrecht (verwacht)	:	€50.000
➤ Bijdrage Regio AV	:	€20.000
➤ Totaal	:	€120.000

6.2 Kosten en inzet per leertuin

Binnen de leertuinen zal met de betrokken partijen bepaald moeten worden wat de aanpak gaat zijn, welke stappen nodig zijn en ook welke kosten daarvoor eventueel gemaakt kunnen en mogen worden. Voorgesteld wordt om te bekijken op welke wijze alle betrokken partijen, naar vermogen, aan deze kosten kunnen bijdragen. Het is niet noodzakelijk dat deze kosten alleen bij de aan deze leertuin deelnemende gemeenten zouden liggen, het gaat immers om belangen die ook door anderen worden gedeeld. Binnen de leertuinen dienen daarom afspraken voor financiering gemaakt te worden.

De leertuinen zullen ondersteund moeten worden door inzet van medewerkers die bijeenkomsten voorbereiden, resultaten uitwerken en noodzakelijke andere ondersteuning bieden. Ook hier geldt dat die inzet door alle betrokken partijen, naar vermogen, dient te worden geleverd. Een deel van die inzet zal dus ook vanuit de betrokken gemeenten moeten komen. Om hoeveel inzet dat precies zal gaan en op welke wijze deze zal worden ingevuld wordt pas binnen de leertuinen en op een later moment duidelijk.

Voor wat betreft de capaciteitsinzet vanuit de gemeenten kan ook nog geen specifieke vraag worden geformuleerd. Ook hier is dat afhankelijk van de plannen zoals die binnen de leertuinen worden ontwikkeld. Wel vragen we de gemeentesecretarissen om commitment om inzet te leveren in die leertuinen waaraan door de betreffende gemeente wordt deelgenomen. Dit commitment zal zich moeten uiten in het eventueel intern prioriteren van activiteiten dan wel het beschikbaar stellen van geld om capaciteit in te huren.

Voor iedere leertuin zal een separaat plan van aanpak worden gemaakt waarin besluitvorming, capaciteit en

financiering nader zullen zijn uitgewerkt.

6.3 Spanning tussen Regioagenda 2015-2018 en Grenzeloos Samenwerken

De activiteiten die gemoeid zijn met de ontwikkeling en organisatie van de leertuinen op een gegeven moment tot knelpunten kunnen leiden bij de uitvoering van reguliere activiteiten in het kader van de Regioagenda 2015-2018. Op dit moment is dat nog niet helder, maar zodra zulke knelpunten ontstaan, dan zal in het betreffende PFO daarover gesproken moeten worden en bekeken moeten worden met welke prioritering voortgegaan kan worden.

7 Communicatie

In deze paragraaf is een aantal uitgangspunten voor communicatie & participatie opgenomen. Bij de uitwerking wordt de conceptkrachtenveldanalyse ter hand genomen en wordt een communicatiekalender met communicatiemijlpalen & participatiemomenten opgesteld.

De uitgangspunten van het project zijn de kapstok voor communicatie:

- Verbinding gaat voor structuur
- We werken samen met iedereen die ons kan helpen
- We werken vanuit de basis van de AV naar buiten

7.1 Verbinding gaat voor structuur

Communicatie binnen de structuur van het programma

De communicatiestructuren binnen het programma moeten helder zijn. Dat doet niets af aan het uitgangspunt 'verbinding gaat voor structuur'. In de kern van het programma moet duidelijk zijn welke verwachtingen deelnemers van elkaar mogen hebben. Bijvoorbeeld als het gaat om elkaar informeren en het agenderen van onderwerpen. Hierdoor ontstaat ruimte voor maximale participatie met anderen. De eerste stap wordt gezet via het voorliggende Plan van Aanpak. De programmasturen met daarin de vertegenwoordigers geven houvast binnen het programma.

Advies:

- Maak van communicatie & participatie een vast agendapunt, veranker communicatie in het project;
- Laat in het hart van de programmaorganisatie het kernteam een communicatieadviseur aansluiten die voldoende kennis & capaciteit heeft om Grenzeloos Samenwerken 'op de kaart te zetten' en mede vorm te geven aan de contouren van het programma.

Communicatie op maat

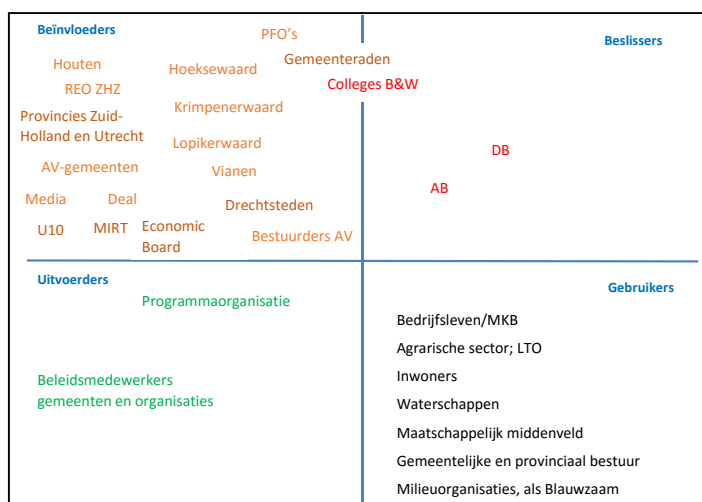
Het geschetste proces onder paragraaf 3.3 leidt mogelijk tot tempoverschil. Richt communicatie binnen de leertuinen op maat in.

Advies:

- Stel een kalender op met mijlpalen. Deze kalender moet een flexibel instrument zijn, waarin ruimte kan zijn voor tempoverschillen binnen het programma. Communiceer transparant over voortgang, ook als zaken meer tijd kosten. Benadruk daarbij het proces; de weg naar het resultaat als doel op zich. Maak duidelijk wie de boodschap overbrengt, wanneer en op welke manier. Ga hierbij voor een multichannel-aanpak waarbij inzet van diverse (digitale) middelen de boodschap versterken.
- Zorg voor een 'zwaan-kleef-aan'-effect: maak successen zichtbaar.

7.2 We werken samen met iedereen die ons kan helpen

Grenzeloos Samenwerken werkt in een zeer dynamisch krachtenveld dat bovenal per fase van het project en per leertuin kan verschillen. Een conceptkrachtenveldanalyse laat het volgende beeld in deze fase zien:

7.3 We werken vanuit de basis van de AV naar buiten

In de loop van het programma raken steeds meer partijen betrokken. Dit betekent ook voor communicatie dat de aanpak telkens bijgesteld moet worden. Het is zaak iedereen betrokken te houden bij het programma. Het programma maakt een duidelijke keuze voor het bouwen aan relaties (“zaaien in plaats van snel oogsten”). Het is een communicatieve uitdaging om de betrokkenen te blijven binden en boeien tijdens het gehele traject.

Advies:

- Over zowel proces als inhoud moeten frequent gecommuniceerd worden. En wel op verschillende manieren naar de verschillende partners en programmabetrokkenen.
- Daarnaast is het verstandig een voor velen bereikbaar digitaal archief van stukken op te zetten. Bijvoorkeur in een online omgeving waarin samengewerkt kan worden.

7.4 Kernboodschappen

In het kernteam en in de teams van de leertuinen worden kernboodschappen opgesteld. Als basis geldt:

De regio Alblasterwaard-Vijfheerenlanden wil en moet succesvol blijven samenwerken; vanuit de inhoud en in samenwerking met het maatschappelijk middenveld, bedrijfsleven en inwoners.

Subboodschap: “Grenzeloos samenwerken: leren en experimenteren”

Er worden zogenaamde “leertuinen” opgezet om te leren en experimenteren in grenzeloos samenwerken en zo stapsgewijs vorm te geven aan die nieuwe samenwerking. Dit proces wordt begeleid door een stuurgroep bestaande uit bestuurders en ambtenaren. Er is gestart met vier leertuinen: Agrarische Economie, Maritieme Economie, Economische As A27 en het Sociaal Domein. We verwachten dat dit gebieden zijn waar grensoverschrijdende samenwerking tot stand kan komen. In het najaar van 2016 wordt een volgende regiobrede conferentie gehouden. Tijdens deze conferentie worden de resultaten tot dan toe gedeeld en besproken.

7.5 Van uitgangspunten tot communicatieaanpak

In dit hoofdstuk zijn uitgangspunten voor communicatie geschetst. De communicatieadviseur voor het project stelt hierna met ondersteuning van het regiobureau een communicatieaanpak op. De algehele uitgangspunten vormen de paraplu-boodschap waaraan de kernboodschappen van de leertuinen gekoppeld kunnen worden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de communicatiemiddelen van de AV-regio maar ook de websites, nieuwsbrieven en andere middelen van de betrokken gemeenten en partners.